Reglement van de SPONGE-voucherregeling

Volledige tekst en inhoud van het Interreg Maas-Rijn-voucherprogramma

Inhoudsopgave

1. Algemene voorwaarden 1
   a. Definities 1
   b. Doel en uitleg van de SPONGE-voucherregeling 2
   c. Voorbereidend contact en conceptplan 3
   d. Aanvragers 3
2. Criteria 4
   a. Criteria voor vouchers 4
   b. Verplichtingen van de ontvangers van vouchers 6
   c. Redenen voor afwijzing 8
3. Beschrijving van de voucher 9
   a. Beschrijving 9
   b. Grensoverschrijdende verdeling 9
   c. Beoordelingsproces, rol en samenstelling van de beoordelingscommissie 10
4. Financiële aspecten 12
   a. Forfaitair bedrag 12
   b. Financiering per land 13
5. Aanvraagprocedure voor vouchers 14

Bijlagen 15

A. NBS-maatregelen 15
B. Zelfverklaring De Mininis 26
C. Formaat begrotingsplan 26
D. Euregio: lijst van gemeenten in de Euregio Maas-Rijn 26
E. Beoordelingscommissie 33
F. Lijst van inheemse planten 33

1. Algemene voorwaarden

a. Definities

Rechtspersoon: een openbare of particuliere instantie of een entiteit met rechtspersoonlijkheid.

Onderneming: eenheid die een economische activiteit uitoefent, ongeacht haar juridische structuur en de wijze waarop zij wordt gefinancierd. Volgens het Vlaamse en Nederlandse recht hebben bepaalde bedrijfsstructuren (eenmanszaak, vennootschap onder firma/handelsvennootschap, commanditaire vennootschap, beroepsvennootschap/openbare vennootschap) geen rechtspersoonlijkheid, maar deze natuurlijke bedrijfsstructuren worden voor de voucherregeling als rechtspersonen beschouwd.

Actie: de uitvoering van een of meer maatregelen zoals beschreven in de bijlage met maatregelen (bijlage A).

Project: een reeks samenhangende acties op één locatie, met een beschrijving van de wijze waarop deze zullen worden uitgevoerd en gesubsidieerd.

Projectplan: een samenvatting van de geplande acties, een beschrijving van de verwachte effecten ervan op het milieu en de omgeving en een ontwerpplan van het project. Het ontwerpplan is een schets van hoe de NBS in het landschap zal worden geïntegreerd. Het projectplan omvat ook de de-minimisverklaring (bijlage B) en een begrotingsplan (bijlage C).

Regio: specificeert Euregio Maas-Rijn (zie bijlage D). Lijst van gemeenten

Forfaitair bedrag: een eenmalige betaling van een vooraf overeengekomen financiering (via vouchers). De vouchers dekken maximaal 50 % van de geraamde kosten van een NBS-project en worden uitgereikt na goedkeuring van het project. Er worden geen individuele rekeningen en andere uitgaven ingediend en gecontroleerd. Voor aanvragen tot 50.000 EUR wordt het forfaitaire bedrag in één keer overgemaakt. Voor projecten van 50.000 EUR of meer wordt een overeengekomen betalingsplan gevolgd zoals vastgelegd in het contract.

Beoordelingscommissie: een commissie die bestaat uit deskundigen die verschillende gebieden vertegenwoordigen, zoals sociale, hydrologische en ecologische aspecten. Deze commissie bespreekt en beoordeelt alle aanvragen en beslist of de vouchers worden toegekend. (Bijlage E)

Voucher: document dat een bepaalde waarde vertegenwoordigt, namelijk 50 % van de geraamde kosten voor de implementatie van NBS (zie tabel 1 voor specifieke bedragen).

Natuurgebaseerde oplossing (NBS): Natuurgebaseerde oplossingen zijn maatregelen om natuurlijke ecosystemen te beschermen, duurzaam te beheren en te herstellen, die maatschappelijke uitdagingen effectief en adaptief aanpakken en tegelijkertijd ten goede komen aan mens en natuur. Definitie van IUCN. In het geval van SPONGE streven we naar NBS die de wateropslagcapaciteit van het landschap verbeteren en herstellen.

Inheemse planten: plantensoorten die inheems zijn in onze regio en ecosystemen, wat betekent dat ze zich hier in de loop van de tijd op natuurlijke wijze hebben ontwikkeld en bestaan zonder menselijke tussenkomst (zie bijlage F).

De-minimis: formele verklaring van een bedrijf of organisatie om te bevestigen hoeveel de-minimissteun (kleinschalige overheidssteun) het de afgelopen drie jaar heeft ontvangen. (zie bijlage B)

b. Doel en uitleg van de SPONGE-voucherregeling

Om een substantiële bijdrage te leveren aan het overstromingsrisicobeheer in het Interreg-programma Maas-Rijn, streven we ernaar om op grote schaal natuur gebaseerde oplossingen (NBS) te implementeren. Natuurorganisaties en waterschappen kunnen deze grote schaal niet op hun eigen grondgebied bereiken. Daarom moeten we andere organisaties stimuleren om zich bij de NBS-beweging aan te sluiten. Om die schaal te bereiken, hebben belanghebbenden die geïnteresseerd zijn in de implementatie van NBS ondersteuning nodig. De SPONGE-voucherregeling is gericht op het bewijzen en mainstreamen van NBS in grensoverschrijdende benaderingen en het creëren van solidariteit tussen stroomopwaarts en stroomafwaarts gelegen gebieden binnen stroomgebieden. Om steun van verschillende belanghebbenden te creëren en een verscheidenheid aan maatregelen op te kunnen schalen, is een voucherregeling opgezet. De SPONGE-voucherregeling heeft tot doel de toegang tot kennis, instrumenten en financiering voor de implementatie van NBS te vergemakkelijken en deze voor iedereen toegankelijk te maken. Tegen het einde van het project (september 2028) zullen via deze voucherschema 30 NBS-acties (d.w.z. 60-90 kleine maatregelen) in 3 landen worden geïmplementeerd, ter ondersteuning van grensoverschrijdende klimaatadaptatie.

c. Voorbereidend contact en conceptplan

Het toekennen van vouchers is een manier waarop SPONGE de bovengenoemde activiteiten kan stimuleren en ondersteunen. Voordat een aanvrager een aanvraag voor de vouchers indient, moet hij een conceptplan opstellen en dit via het webportaal ter voorlopig overleg voorleggen. Het conceptplan moet de locatie van de uit te voeren maatregelen, de aangevraagde vouchers en het bedrag waarvoor de vouchers worden aangevraagd, bevatten. Bovendien moet de lijst met criteria worden gecontroleerd (zie punt 2 hieronder) en moet worden uitgelegd waarom de maatregelen op deze locaties het doel van de SPONGE-voucherregeling ondersteunen.

d. Aanvragers

Om het aantal projecten dat financiering aanvraagt te maximaliseren en het zo toegankelijk mogelijk te maken, mag elke rechtspersoon binnen de Euregio Maas-Rijn (NL-BE-DE) een project indienen. Bijvoorbeeld: bedrijven, landbouwers, gemeenten, maatschappelijke organisaties.

Het vouchersysteem is beperkt tot het grondgebied van de Euregio Maas-Rijn (zie onderstaande kaart en bijlage D).

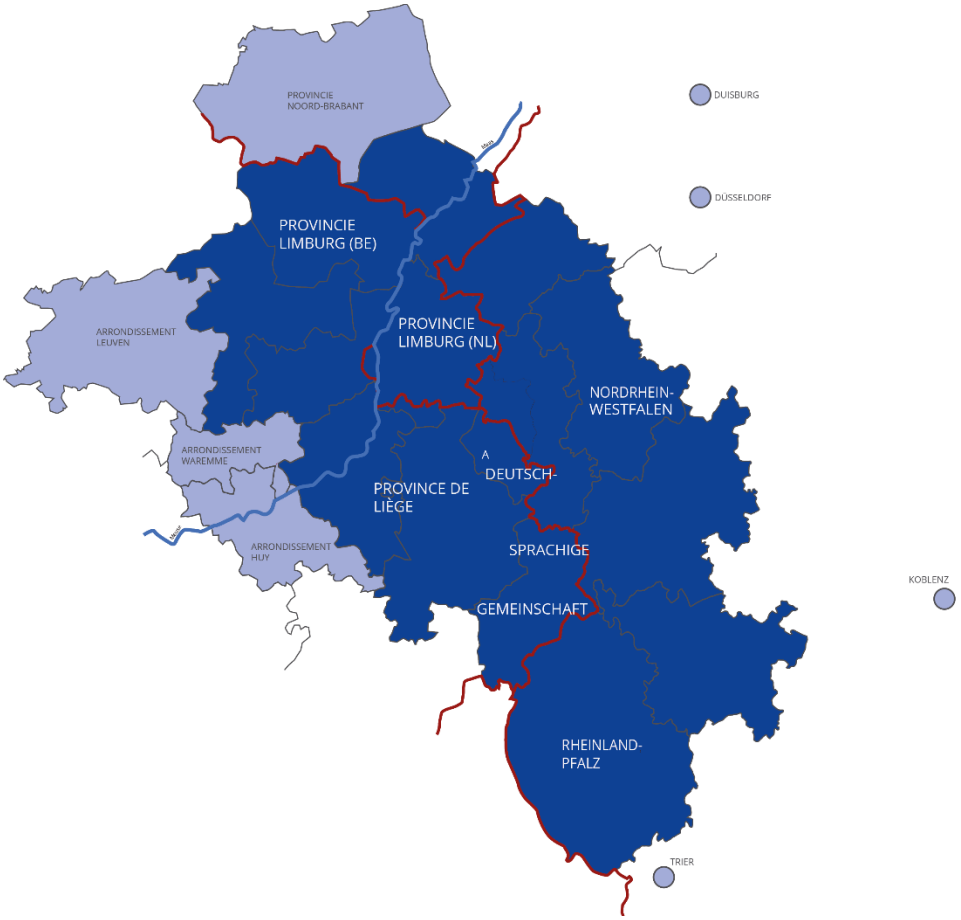

2. Criteria

a. Criteria voor vouchers

Alle projecten moeten aan de volgende criteria voldoen. Vanwege de strakke projectdeadline van 30/06/28 (implementatiedeadline NBS) worden de eerste aanvragen die binnenkomen als eerste beoordeeld. De deadline voor het indienen van aanvragen is 30/04/28.

Alleen in geval van een aanzienlijk overschot aan aanvragen (meer dan 10 aanvragen binnen de eerste 3 maanden) kan de goedkeuring worden beïnvloed door de "verwachte totale impact", de "geografische spreiding van de projectlocaties", de "doelgroep" en de "differentiatie in NBS". De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op een voorafgaand overleg (zie punt 3.c) en 3 pijlers: NBS-vereisten, technische criteria en criteria voor sociale effecten.

In de aanvraag moet duidelijk worden uitgelegd hoe het voorgestelde project bijdraagt aan elk van de drie pijlers. De sub criteria van elke pijler worden gebruikt bij de beoordeling van het voorstel door de beoordelingscommissie

Pijler 1: NBS-vereisten

1. Duidelijke probleemstelling en welk blijvend effect de voorgestelde NBS zal hebben op afvoer en infiltratie op deze locatie (hydrologische beschrijving)
2. Omvat de geplande NBS een van de volgende maatregelen of een combinatie daarvan:

    - het aanplanten van heggen en struiken
    - aanplant van bos
    - Hoogstam fruitbomen planten
    - omvorming van akkerland tot natuurlijke, kruidenrijke graslanden
    - het aanleggen van wadi's aan de oppervlakte
    - aanleg van graft
    - aanleg van swales
    - verwijdering en blokkering van afwateringssystemen
    - aanleg van een brede infiltratiestrook, verstoring van de helling

3. Het gebruikte plantmateriaal is altijd inheems in onze regio (met uitzondering van planten die nodig zijn voor voedselbosinitiatieven)
4. Geen gebruik van pesticiden zoals geformuleerd door de Wereldgezondheidsorganisatie in klasse IA en IB producten, of formuleringen

van klasse II producten, tenzij uitsluitend gebruikt door personen met een opleiding en de juiste uitrusting. Geen aankoop of gebruik van pesticiden en chemicaliën die zijn aangemerkt als persistente organische verontreinigende stoffen onder het Verdrag van Stockholm, waarbij we de aankoop of het gebruik van pesticiden die zijn opgenomen in het Verdrag van Stockholm of de WHO-lijst van klasse I of II niet kunnen ondersteunen, tenzij deze uitsluitend worden gebruikt door personen met de juiste opleiding en apparatuur om effecten op de menselijke gezondheid en het milieu te voorkomen en bij gebrek aan veiliger alternatieven.

5. De NBS is landschappelijk ingepast en sluit qua vormgeving, materiaalgebruik en beplanting aan bij de omgeving. Natuurlijke of gebiedseigen elementen worden zoveel mogelijk toegepast.

Pijler 2: Technische criteria

6. Onderhoud kan worden gegarandeerd voor minimaal 5 jaar en is opgenomen in het projectplan.
7. Partners zijn geschikt: due diligence-controle door WWF-NL
8. Onzekerheden in het implementatieproces worden duidelijk in kaart gebracht (bijv. vergunningen, vergunningsaanvragen)
9. De aanvrager stemt ermee in dat er vóór, tijdens en na de implementatie (5 jaar) van de NBS-maatregelen metingen voor monitoring van effect op de locatie kunnen worden uitgevoerd. Deze metingen zijn bedoeld om de effectiviteit van de NBS te evalueren. Het is belangrijk te benadrukken dat de resultaten van deze metingen geen invloed hebben op de financiering via het voucherprogramma. Ze zijn uitsluitend bedoeld voor uitgebreide gegevensverzameling om de effectiviteit van NBS te beoordelen en zo bij te dragen aan de verbetering van toekomstige projecten. Niet alle locaties zullen worden geselecteerd voor monitoring. De monitoring zal worden uitgevoerd door onderzoeksinstellingen of vrijwilligers. De aanvrager kan actief deelnemen aan de monitoring, maar is hiertoe niet verplicht.
10. Lever om de zes maanden een financieel en technisch verslag in. Het technisch verslag geeft een duidelijk en transparant overzicht van de inhoudelijke voortgang van het project. Zie bijlage G.

Pijler 3: Criteria voor sociale effecten

11. De uitvoering heeft geen negatieve effecten op de lokale bewoners, d.w.z. er zijn geen negatieve gevolgen voor de algemene welvaart te verwachten, zoals overstromingen of muggenoverlast enz.
12. De mogelijkheid tot participatie van de buurt wordt gedurende het hele proces gegarandeerd (participatie van belanghebbenden), vragen van buren moeten worden beantwoord en participatie in de uitvoering wordt gestimuleerd (bijvoorbeeld het planten van bomen met omliggende scholen of buren).
13. Belanghebbenden die direct door de veranderingen kunnen worden getroffen, kunnen worden geraadpleegd. (Directe en stroomafwaartse buren en grondeigenaren)
14. Zijn overheden/besturen in het gebied actief betrokken bij ontwikkelingen en is er mogelijkheid tot samenwerking?
15. Maatregelen worden actief gepropageerd door de ambassadeurs van de aanvragers. Via de aanvragers en de SPONGE-website en communicatie via sociale media.

Een beoordelingscommissie beoordeelt de aanvragen. Aan 80% van de bovengenoemde criteria moet worden voldaan. Naast de criteria die onder de drie kolommen worden vermeld, richt de beoordelingscommissie zich op een grote verscheidenheid aan verschillende maatregelen, doelgroepen en spreiding van locaties in de projecten. Dit kan van invloed zijn op de uitkomst van de beoordeling. (rol van de beoordelingscommissie, zie punt 3.c)

b. Verplichtingen van de ontvangers van vouchers

1. De implementatie van een NBS en/of het herstel van een locatie moet worden voltooid volgens het goedgekeurde projectplan, uiterlijk op 30/06/2028. Voor elk toegekend project wordt een tijdschema opgesteld en een einddatum vastgesteld.
2. De activiteit wordt altijd uitgevoerd in overeenstemming met het definitief goedgekeurde projectplan. In geval van wijzigingen moet contact worden opgenomen met WWF-NL.
    a. Kleine wijziging: timing, budget → WWF-NL beslist of deze wijziging ten opzichte van het oorspronkelijke plan aanvaardbaar is.

b. Grote wijziging: een voucher kan niet worden uitgevoerd of er wordt een wijzigingsverzoek in het type voucher ingediend
   → beoordelingscommissie beslist of deze wijziging aanvaardbaar is.

3. De ontvanger van de voucher is verplicht om de NBS gedurende ten minste vijf jaar na voltooiing van de aanleg en/of restauratie van de NBS duurzaam te onderhouden, in overeenstemming met het projectplan. In geval van plantverlies moet er opnieuw worden aangeplant. WWF-NL controleert vijf jaar na voltooiing willekeurig geselecteerde projecten door middel van een bezoek ter plaatse en vordert de waarde van de voucher terug als de maatregelen niet zijn gehandhaafd.
4. De ontvanger van de voucher moet aan de hand van voor- en na foto's (fotografisch bewijs), een tussentijdse update en een kort samenvattend rapport aantonen dat de aanleg en/of het herstel waarvoor de vouchers zijn toegekend, binnen de vooraf vastgestelde termijn is uitgevoerd. De ontvanger van de voucher moet één bezoek regelen door SPONGE (consortiumpartner), die de genomen maatregelen zal evalueren. Het bezoek kan worden aangevraagd via het online portaal. Aan het einde van het project moet een ondertekende verklaring worden ingediend door de aanvrager en ondertekend door WWF-NL, waarin wordt verklaard dat de vouchers zijn toegewezen aan de maatregelen zoals bedoeld en volledig zijn gebruikt. WWF-NL is de verantwoordelijke partner binnen het consortium. Houd er rekening mee dat als de voucher niet volledig is uitgevoerd, het voucherbedrag (en eventueel het medefinancieringsbedrag) volledig aan WWF-NL moet worden terugbetaald.
5. Dubbele EU-financiering is verboden: het is niet toegestaan om andere EU-financiering aan te vragen of te gebruiken voor het ingediende projectplan. Cofinanciering moet van nationale, regionale of onafhankelijke oorsprong zijn.
6. De uitvoering van het ingediende projectplan kan pas van start gaan na goedkeuring door de beoordelingscommissie.
7. Projectvoorstellen kunnen worden ingediend in het Duits, Frans, Nederlands of Engels.
8. Interreg Maas-Rijn en het Interreg Maas-Rijn-project SPONGE mogen het toegekende project gebruiken in communicatie en marketing (sociale media, nieuwsbrief, website, enz.).
9. De aanvrager neemt het Interreg Maas-Rijn SPONGE-logo op in alle communicatie over het project. Het logo wordt na goedkeuring verstrekt.

c. Redenen voor afwijzing

In de volgende gevallen worden geen vouchers toegekend:

1. Het project sluit niet aan bij het project gebied, de doelstellingen en beoogde resultaten van de specifieke voucherregels zoals hierboven vermeld.
2. Het project is niet ingediend door een aanvrager zoals hierboven gespecificeerd.
3. De toe te kennen vouchers bedragen minder dan 1.000 EUR.
4. De toe te kennen vouchers bedragen meer dan 80.000 EUR.
5. De aanvrager heeft al twee projectvoorstellen met succes ingediend en voor beide projecten financiering ontvangen in het kader van deze specifieke voucherregeling.
6. Er is sprake van staatssteun en het toekennen van de aanvraag zou in strijd zijn met de toepasselijke de-minimisverordening.
7. Het project wordt al gefinancierd door andere door de EU gesubsidieerde programma's.
8. Er is geen bewijs van medefinanciering of particuliere financiering.
9. 20 % of meer van de drie criteriapijlers werden door de beoordelingscommissie als onvoldoende beoordeeld.
10. Ten minste twee van de criteriapijlers zijn door de beoordelingscommissie als onvoldoende beoordeeld.

Als een aanvraag wordt afgewezen, wordt de hierboven vermelde reden in de afwijzingsbrief vermeld. Bezwaar maken is niet mogelijk

3. Beschrijving van de voucher

a. Beschrijving

1. De vouchers hebben een waarde van 250 EUR tot 2.250 EUR. Aanvragers moeten minimaal vouchers aanvragen met een totale waarde van 1.000 EUR en maximaal vouchers met een totale waarde van 80.000 EUR.
2. De voucher dekt 50 % van het totale budget van het project, waarbij aanvragers 50 % moeten co-financieren. Van deze cofinanciering moet minimaal 20% door de aanvrager worden gefinancierd, afkomstig uit eigen bijdragen of bijdragen in natura. De resterende maximaal 30% kan worden gedekt door (niet-EU) cofinanciering (zie tabel 2).
3. Het is vermeldenswaard dat het SPONGE-consortium bij verschillende regionale en nationale autoriteiten medefinanciering heeft aangevraagd om de 30 % medefinanciering van de aanvragers te dekken. Indien deze medefinanciering wordt toegekend, zal het consortium de betrokken aanvragers hiervan op de hoogte brengen.

b. Grensoverschrijdende verdeling

Het vouchersysteem heeft tot doel 30 acties te financieren, die in totaal 60-90 maatregelen omvatten. Deze zullen gelijkmatig over de drie landen worden verdeeld, met elk tien projecten en een voucherbudget (d.w.z. 50 % van de totale projectinvesteringen) van 167.000 EUR per land.

Als er na een jaar onvoldoende aanvragen uit een bepaald land zijn ingediend, worden de resterende vouchers niet langer op basis van het land toegekend. Dit om ervoor te zorgen dat na drie jaar de volledige financiering is toegewezen en de regionale implementatie van NBS is gerealiseerd. Het consortium zal helpen om een gelijkmatige nationale verdeling te realiseren.

De voucherfinanciering wordt voorgefinancierd door WWF-NL en door Interreg Maas-Rijn aan WWF-NL terugbetaald, net als andere uitgaven in het project.

De vouchers worden toegekend als een forfaitair bedrag. De aanvraag wordt beoordeeld op basis van de criteria op haalbaarheid en daarna wordt gecontroleerd of het werk voldoet aan de aanvraag. Projecten met een maximum van 50.000 EUR ontvangen de financiering in één keer na goedkeuring van het project, projecten boven 50.000 EUR ontvangen de financiering in termijnen zoals overeengekomen tijdens het aanvraagproces. Als niet aan de vereisten wordt voldaan of als het project niet wordt uitgevoerd binnen de in het

projectplan overeengekomen termijn en uiterlijk op 30/06/2028, moet het toegekende bedrag volledig worden terugbetaald aan WWF-NL.

c. Beoordelingsproces, rol en samenstelling van de beoordelingscommissie

Voorafgaand overleg over projectplannen:

- WWF-NL (alle aanvragen)
- Provincie Limburg (uitsluitend voor Nederlandse aanvragen)
- Waterveiligheid en Ruimte Limburg, WRL (uitsluitend voor Nederlandse aanvragen)

Het plan wordt beoordeeld op subsidievoorwaarden aan de hand van de volgende checklist (aan alle onderstaande criteria moet worden voldaan):

- Is de aanvrager een rechtspersoon zoals bedoeld in punt 1A?
- Is het project gelegen in de Euregio Maas-Rijn (NL-BE-DE)?
- Valt de uitvoeringsfase binnen de programmagrenzen (vergunningverlening, planning en uitvoering uiterlijk afgerond op 30/06/2028)?
- Is de co-financieringsbron van de andere 50 % duidelijk vermeld (particuliere of publieke middelen, enz.)?
- Is het budget redelijk/realistisch (maximaal 20 % van het budget mag worden besteed aan advieskosten)?
- Zijn alle gevraagde documenten bij de aanvraag gevoegd?
- Heeft de aanvrager eerder met succes een aanvraag ingediend (maximaal 2 toegekende projecten in totaal toegestaan)?
- Is er andere EU-financiering bij het project betrokken?

Wanneer blijkt dat niet aan één of meerdere subsidievoorwaarden wordt voldaan, wordt de aanvrager verzocht de ontbrekende informatie aan te vullen of de aanvraag aan te passen. Indien de aanvraag vervolgens voldoet aan alle voorwaarden, wordt deze door de beoordelingscommissie behandeld. Indien niet aan de voorwaarden kan worden voldaan, wordt de aanvraag afgewezen.

Definitieve beoordeling en beoordelingscommissie

De beoordelingscommissie bestaat uit gekwalificeerde vertegenwoordigers van

- WWF-NL (voorzitter)
- Bureau Stroming

- RWTH Aachen University
- Universiteit Maastricht
- Deltares

De beoordelingscommissie beoordeelt het plan op basis van de drie pijlers van criteria zoals beschreven onder punt 2. Aan 80% van de criteria moet worden voldaan. De commissie bespreekt de plannen en bekijkt of deze aan de criteria voldoen. Zij beoordeelt het project per pijler volgens de volgende cijfers: onvoldoende-voldoende-goed. Om te slagen en in aanmerking te komen voor de vouchers moeten ten minste twee van de pijlers goed scoren en mag geen enkele pijler onvoldoende scoren. Na goedkeuring wordt er een contract opgesteld tussen WWF-NL en de aanvrager waarin de looptijd van het project, de betalingswijze en termijnen en algemene afspraken worden vastgelegd.

Na uitvoering

Om de investering veilig te stellen, wordt de uitvoering geëvalueerd en gecontroleerd door middel van een veldbezoek, een financieel en technisch rapport. Voor elk project moeten voor- en na foto's (foto's en video's, tijdens regenval, zie bijlage G voor instructies) worden opgenomen in het technisch rapport.

De aanvrager houdt in zijn rapporten rekening met de volgende indicatoren, indien van toepassing:

a. X ha hersteld grasland of toegevoegd natuurgebied
b. X vierkante meter aan wadis,
c. X meter swales
d. X meter aan graft
e. X meter aangeplante heggen
f. X zaailingen geplant
g. X meter drainage verwijderd

In geval van een belangenconflict tussen de aanvragers en een lid van de beoordelingscommissie, zal het lid van de beoordelingscommissie niet betrokken zijn bij de beoordeling van de aanvraag.

Indien de aanvraag door de beoordelingscommissie wordt afgewezen, is er geen mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen en kan hetzelfde project niet opnieuw worden ingediend.

4. Financiële aspecten

a. Forfaitair bedrag

Tijdens de aanvraag geven de aanvragers aan voor welke vouchers zij een aanvraag indienen. De 50% die door de vouchers wordt gefinancierd, moet samen een bedrag opleveren dat overeenkomt met de voucherbedragen. Nadat de aanvraag is goedgekeurd, wordt het aangevraagde bedrag door WWF-NL als forfaitair bedrag toegekend.

De volgende vouchers zijn beschikbaar en vertegenwoordigen 50% van de verwachte kosten, inclusief kosten voor graven, planten, ondersteunen en beschermen. Voor dezelfde maatregelen kunnen meerdere vouchers worden aangevraagd en vouchers voor verschillende maatregelen kunnen worden gecombineerd. Zie bijlage A (NBS-maatregelen) voor een gedetailleerde beschrijving van de NBS en de vereisten waaraan moet worden voldaan voor de respectieve vouchers.

Tabel 1 : Uitwerking van het voucherschema

Maatregelen (zie meer gedetailleerde beschrijving hieronder)	**Kwantificering inclusief medefinanciering** (wat moet met het project worden bereikt)	**Waarde van het volledige project (€)**	**Door ERDF uitbetaalde waarde in vouchers (€)**
Voucher 1 Aanplanten van struiken en heggen	500 planten	2000	1000
Voucher 2 Bos aanplanten	1000 planten	4000	2000
Voucher 3 Fruitbomen planten (hoogstam)	5 planten	500	250
Voucher 4 Omvorming van akkerland tot natuurlijke, kruidenrijke graslanden	1 hectare	700	350
Voucher 5 Aanleg van een wadi aan de oppervlakte	Minimaal 100 vierkante meter	4500	2250
Voucher 6 Aanleg van graft	Minimaal 100 meter	4500	2250

Voucher 7 Aanleg van swale	Minimaal 100 meter	4500	2250
Voucher 8 Verwijdering en blokkering van afwateringssystemen	Minimaal 25 meter	1200	600
Voucher 9 Aanleg van brede infiltratiestroken, verstoringen in hellingen	Minimaal 100 meter	4500	2250

b. Financiering per land

Tabel 2 : Uitwerking van de financiering per land

	Duitsland	Nederland	België
Sponge Voucher	50% ERDF	50% ERDF	50% ERDF
Mede financiering	30% - geen partners via SPONGE	30% medegefinancierd door WRL (provincie en waterschap Limburg) Gegarandeerd en uitbetaald door WWF-NL	30% - geen partners via SPONGE
Particulier	20 – 50 % particuliere investeringen of uren in natura	20% particuliere investeringen of uren in natura	20 – 50 % particuliere investeringen of uren in natura

5. Aanvraagprocedure voor vouchers

1. Vul het registratieformulier via de website in
    a. Voor welke NBS-maatregelen vraagt u een aanvraag aan (selecteer uit het menu in het aanvraagformulier)
    b. Is een vergunning vereist
        i. Zo ja, welke instantie geeft deze af?
    c. Onroerend goed
        i. Privé
        ii. Moet nog worden verworven
        iii. Co-creatie, een projectpartner is de eigenaar
    d. Wordt er cofinanciering aangevraagd of betaalt de aanvrager 50%?
        i. Zo ja, wie gaat cofinancieren
    e. Welk stroomgebied wordt beïnvloed door de NBS?
    f. Hydrologisch effect (geschat)
    g. Is implementatie mogelijk vóór 30/06/2028?
    h. Wie heeft het conceptplan of de samenwerking opgesteld?
    i. Garantie van uitvoering en onderhoud tot minimaal 5 jaar na oplevering
    j. Vermeld de-minimisverklaring (eindbegunstigde)
2. Voorafgaand overleg met SPONGE-consortium (kwaliteit en geschiktheid)
3. Beoordelingscommissie zal evalueren
4. Er wordt binnen 4 weken na indiening gereageerd
5. Als het project wordt goedgekeurd: Vouchers en forfaitaire bedragen worden door WWF-NL toegekend via een subsidiebrief in het portaal.
6. Als het project wordt afgewezen: afwijzingsmail van WWF-NL in het portaal.
7. Als er tijdens het project wijzigingen optreden, moet dit worden gemeld aan SPONGE (WWF-NL) en moet toestemming worden afgewacht om door te gaan of aanpassingen door te voeren.
8. Nadat het project is voltooid
    a. Kort technisch rapport
        i. Foto's voor en na
    b. Kort verslag van het veldbezoek door het SPONGE-consortium
    c. Ondertekende begrotingsverklaring

Bijlagen

A. NBS-maatregelen

1. Aanplant van heggen en struiken (voucher 1)

Effect van deze NBS:
Struikhagen en gesnoeide hagen helpen regenwater op te vangen en laten het in de bodem infiltreren. Ze lijken in feite op miniatuurbossen. Van oudsher is het heuvellandschap rijk aan hagen, struikhagen en kleine bosjes. Deze worden kleine landschapselementen of 'bocages' genoemd. Veel daarvan zijn verdwenen door de intensivering van de landbouw. De terugkeer van deze elementen in het agrarische landschap, vooral wanneer ze in een robuuste vorm worden aangeplant, helpt om water te vertragen en overstromingspieken te verminderen. Ze zijn bijzonder functioneel op hellingen, maar ook in de vallei.

Voucher:
€ 1.000 per voucher (€ 2.000 totaal projectbudget) voor 500 planten. Het voucherkrediet omvat de aankoop van plantmateriaal, graafkosten en kosten voor structurele ondersteuning.

Voorwaarden:

- Ruimte rond/met aangeplante struiken en gesnoeide heggen moeten minimaal 5 meter breed zijn om waterinfiltratie te garanderen. Dit komt overeen met ten minste 2 rijen volgroeide heggen of 3-4 rijen gesnoeide heggen.
- De gebruikte planten moeten inheems zijn (behalve voor voedselbosdoeleinden).
- Bij voorkeur moeten verschillende soorten planten in de hagen worden gemengd.
- De structuur moet na voltooiing van het project minimaal vijf jaar blijven staan en worden onderhouden.

2. Aanplant van een natuurlijk bos (voucher 2)

Effect van deze NBS:
Natuurlijke bossen vangen zowel boven als onder de grond veel water op. Ze gaan ook oppervlakteafvoer van water tegen. Ze kunnen worden aangelegd op voormalige akkergrond en voormalige (productie)graslanden. Daarnaast kunnen productiebossen worden omgevormd tot meer natuurlijke bossen.
De maatregel is over het algemeen effectief en gunstig voor waterretentie op elke locatie, maar hoe verder stroomopwaarts deze wordt toegepast, hoe beter. Een heuvelachtig landschap wordt doorgaans gekenmerkt door bossen op de top van steile hellingen. Hier kan bosondergroei het water dat van de plateaus komt goed opvangen en voorkomen dat het langs de hellingen naar beneden stroomt.

Voucher:
€ 2.000 per voucher (€ 4.000 totaal projectbudget) voor 1000 planten. Het voucherkrediet omvat de aankoop van plantmateriaal, graafkosten en kosten voor structurele ondersteuning.

Voorwaarden:

- Het plantmateriaal is inheems. Voor voedselbossen kan een uitzondering worden gemaakt.
- De structuur moet na voltooiing van het project ten minste vijf jaar blijven staan en worden onderhouden.

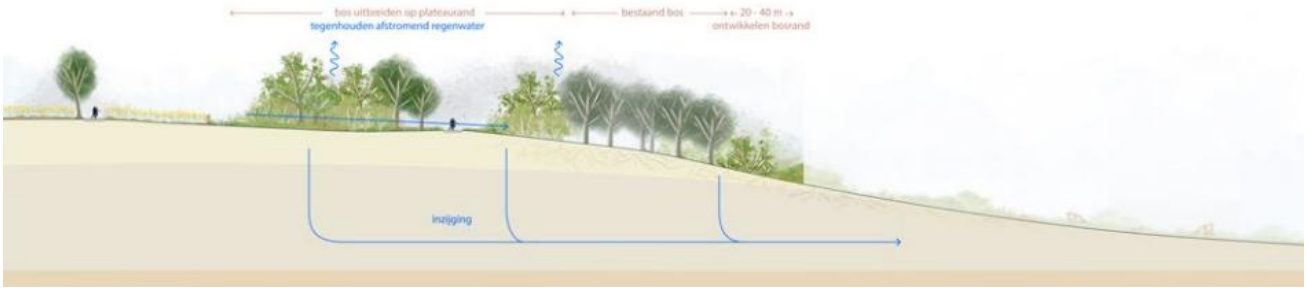

3. Aanplant van een hoogstamboomgaard in combinatie met kruidenrijk grasland eronder (voucher 3)

Effect van deze NBS:
Bomen vangen regenwater op met hun bladeren, absorberen regenwater met hun wortels en dragen bij aan een poreuze bodem met goede sponsachtige eigenschappen door hun diepe wortels, humus en bodemorganismen die daarvan leven.

Voucher:
€ 250 per voucher (€ 500 volledig projectbudget) voor 5 planten. Het voucherkrediet omvat de aankoop van plantmateriaal, graafkosten en kosten voor structurele ondersteuning.

Voorwaarden:

- Inheemse bomen
- Het grasland onder de bomen zal extensief worden gebruikt.
- Het gras onder de bomen is rijk aan kruiden.
- De boomgaard moet na voltooiing van het project ten minste vijf jaar blijven bestaan en worden onderhouden.

4. Omzetting van akkerland in kruidenrijk grasland (voucher 4)

Effect van deze NBS:
Hoe steiler een helling, hoe sneller regenwater van het oppervlak afstroomt. Velden op steile hellingen kunnen echte snelwegen worden voor oppervlakteafvoer. Bovendien veroorzaken ze modderproblemen op wegen en in beken, verzanding in waterbuffers en tijdens grote overstromingen vervuiling en vieze geuren in gebouwen. Gewassen zoals maïs ontkiemen langzaam en houden de bodem in de zomer lange tijd kaal. Dit leidt tot aantasting van de bodemstructuur (uitspoeling) en verhoogt het risico op snelle oppervlakteafvoer op plateaus en vooral op hellingen. Graslanden daarentegen zorgen over het algemeen voor een ruwer oppervlak en een betere infiltratie, en helpen de bodem op zijn plaats te houden. Op steile hellingen is het doel dan ook om een zo ruw mogelijk oppervlak te creëren met natuurlijk, structureel rijk grasland. In combinatie met het bos op de top van de heuvel (zie Voucher 2) ontstaat zo een landschappelijk geheel. Natuurlijk grasland vangt zowel boven als onder de grond water op. Het is ook bestand tegen oppervlakteafvoer. Het kan worden ontwikkeld op voormalige akkergrond of voormalig productiegrasland.

Voucher:
€ 350 per voucher (€ 700 totaal projectbudget) voor 1 ha omgevormd land. Het voucherkrediet omvat de aankoop van zaadmateriaal en mechanische/technische kosten.

Voorwaarden:

- Gebruik uitsluitend gecertificeerd zaadmengsel met inheemse soorten.
- Gedurende minimaal 5 jaar mag er niet worden geploegd.
- Het gebruik van pesticiden is niet toegestaan, zoals vermeld in de criteria (punt 2).
- Het kruidenrijke grasland moet na voltooiing van het project minimaal vijf jaar blijven bestaan en worden onderhouden.

5. Aanleg van een wadi (voucher 5)

Effect van deze NBS:
Een wadi is een begroeide depressie. Deze vangt regenwater op in graslanden en houdt het water vast, zodat het langzaam in de bodem kan infiltreren. Hierdoor wordt ook het grondwaterpeil aangevuld.

Voucher:
€ 2.250 per voucher (€ 4.500 totaal projectbudget) voor minimaal 100 vierkante meter wadi. Het voucherkrediet omvat de aankoop van doorlatend materiaal (zand, grind, lavarotsen enz.), graafkosten en kosten voor structurele ondersteuning.

Voorwaarden:

- Diepte van de wadi: minimaal 20-30 cm
- Vorm en locatie: laagste punt van het heuvelachtige gebied met overloopmogelijkheid in geval van extreme weersomstandigheden.
- Het verschil met een vijver is dat er niet constant stilstaand water aanwezig mag zijn. De infiltratie van water moet worden ondersteund door de volgende maatregelen:
    - De wadi bevat een doorlatende laag (zand, grind, lavasteen) op de bodem en een bovenlaag met planten.
    - Het natuurlijke grondwaterpeil op de locatie mag niet hoger zijn dan 0,80 m onder het oppervlak, anders kan het opgevangen water niet voldoende infiltreren.
- De planten moeten inheems zijn en geschikt voor droge en natte omstandigheden.
- De structuur moet na voltooiing van het project ten minste vijf jaar blijven bestaan en worden onderhouden.

6. Aanleg van een graft (Voucher 6)

Effect van deze NBS:
Graften zijn steile taluds langs contourlijnen. Ze verdelen een steile **helling** in terrassen, d.w.z. een reeks licht hellende of bijna vlakke oppervlakken die elkaar opvolgen. Omdat de hellingen van de terrassen minder steil zijn, stroomt het regenwater langzamer weg. Traditioneel worden de taluds of de bovenranden van de taluds bedekt met struikgewas. Het water kan in de humusrijke grond van het struikgewas wegzakken, mits dit breed genoeg is.

Voucher:
€ 2.250 per voucher (€ 4.500 totaal projectbudget) voor minimaal 100 meter aanplant. Het voucherkrediet omvat de aankoop van plantmateriaal, graafkosten en kosten voor structurele ondersteuning.

Voorwaarden:

- Breedte van twee terrassen gescheiden door een aanplant: minimaal 5 meter elk
- Lengte van de aanplant en van de terrassen: min. 100 m
- Inheemse beplanting in de aanplant verplicht
- De structuur moet na voltooiing van het project ten minste vijf jaar blijven staan en worden onderhouden.

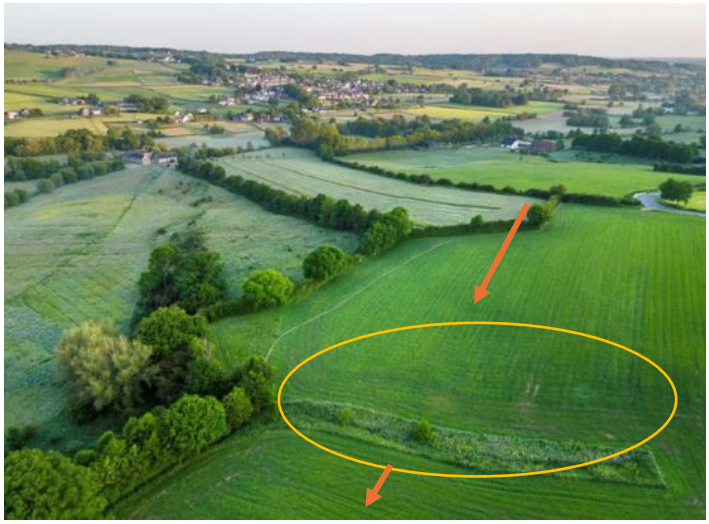

7. Aanleg van Swales (voucher 7)

Effect van deze NBS:
Swales, zoals wadi's (zie Voucher 5), vangen afstromend regenwater op, zodat het niet onmiddellijk naar het dal stroomt. Swales zijn door de mens aangelegde kanalen en verdiepingen volgend aan de contouren van de omgeving. Door het afstromende water tijdens hevige regenval op te vangen, kan de piek van de overstroming in de rivieren worden verminderd. Het belangrijkste verschil met traditionele waterbuffers is dat Swales zo zijn ontworpen dat het water de tijd krijgt om langzaam in de bodem te infiltreren. Swales zijn begroeid met planten (minstens gras, bij voorkeur kruidenrijk), wat hun waterretentiefunctie vergroot en de biodiversiteit ten goede komt.

Voucher:
€ 2.250 per voucher (€ 4.500 totaal projectbudget) voor minimaal 100 meter swales. Het voucherkrediet omvat de aankoop van plantmateriaal, graafkosten en kosten voor structurele ondersteuning.

Voorwaarden:

- Diepte en breedte van een swale: Afhankelijk van de primaire/secundaire swale structuur; primaire swales moeten ongeveer 1 m diep en 5 m breed zijn, secundaire swales moeten ongeveer 0,5 m diep en 2,5 m breed zijn.
- Planten moeten inheems zijn, planten of kruidenrijk grasland
- De structuur moet na voltooiing van het project minimaal vijf jaar blijven bestaan en worden onderhouden.

Verschil tussen wadi's, graften en swales

- **Wadi's**
  Droge, beplante depressies of kanalen die alleen water vasthouden tijdens hevige regenval. Ze zijn bedoeld om pieken in het regenwater te beheersen en infiltratie te bevorderen. Aangelegd in natuurlijk laaggelegen deel waar water naar afvloeit
- **Graft**
  Traditionele landschapselementen, meestal smalle verhoogde dijken met een aangrenzende sloot, die oorspronkelijk werden gebruikt voor perceelscheiding en waterbeheer. Tegenwoordig dienen ze vaak als ecologisch waardevolle elementen die habitat- en bufferfuncties vervullen.
- **Swales**
  Ondiepe, langgerekte kanalen die zijn ontworpen om tijdelijk regenwater op te vangen en in de bodem te laten infiltreren. Vaak begroeid.

8. Verwijdering en blokkering van afwateringssystemen (Voucher 8)

Verwijdering

Door afwateringssystemen te verwijderen, stroomt regenwater en grondwater minder snel naar de beek. Dit vermindert pieken in overstromingen tijdens hevige regenval en vermindert droogtestress.

Veel bodems in de beekdalen, maar ook plaatselijk op de hellingen, zijn van nature vrij nat, vaak omdat regenwater niet goed kan wegzakken. Dit komt door de aanwezigheid van een ondoordringbare laag in de ondergrond. In de zomer drogen deze bodems geleidelijk uit. Andere bodems zijn permanent nat door de aanwezigheid van natuurlijke bronnen. Door het opwellende grondwater zijn deze bodems het hele jaar door nat.

Om de natte percelen geschikter te maken voor landbouw, werden ze in het verleden vaak gedraineerd met behulp van sloten, uitgegraven en rechtgetrokken bronbeekjes en/of ondergrondse drainagebuizen. Deze versnellen de waterafvoer naar de beek en verhogen de droogtestress in droge periodes.

Door sloten te dempen of ondieper te maken en drainagebuizen te verwijderen of buiten werking te stellen, wordt de versnelde afvoer gestopt. Door natte graslanden te herstellen en extensief landgebruik toe te passen, kunnen ruige vegetatie en natuurlijke graslanden zich op natuurlijke wijze ontwikkelen, waardoor het water weer kan infiltreren en vertraagd wordt.

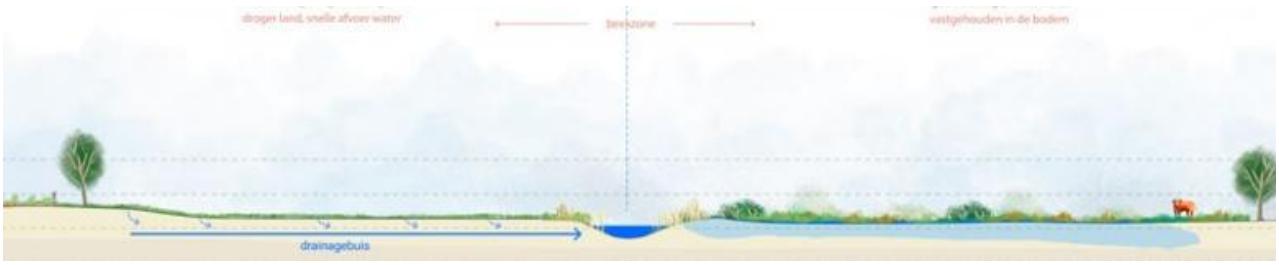

- Links ziet u terrein met drainage, rechts ziet u het herstelde gebied

Voucher:

€ 600 per voucher (€ 1.200 totaal projectbudget) voor 25 meter verwijderde drainage. Het voucherkrediet omvat de kosten voor graven en verwijderen.

<u>Blokkering</u>

Door sloten gedeeltelijk of volledig af te dammen, wordt de afwaterende werking van het slotensysteem verminderd. Hierdoor wordt regenwater langer vastgehouden in het landschap, stijgt het lokale grondwaterpeil en neemt de droogtestress tijdens droge periodes af. Tegelijkertijd wordt de afvoer van water naar beken vertraagd, waardoor piekafvoeren en overstromingsrisico's bij hevige neerslag afnemen.

Veel beekdalen en laaggelegen percelen waren van nature nat doordat regenwater moeilijk kon infiltreren of doordat grondwater dicht aan het oppervlak voorkomt. Om deze gronden beter geschikt te maken voor landbouw werden in het verleden talrijke afwateringssloten aangelegd. Deze sloten voeren water snel af naar beken en rivieren, waardoor de natuurlijke waterbuffering van het landschap afneemt en verdroging optreedt.

Door op strategische locaties blokkades in sloten aan te brengen met lokaal uitgegraven materiaal, wordt de afvoer van water vertraagd zonder dat het volledige slotensysteem hoeft te worden verwijderd. Tussen de blokkades kan water zich tijdelijk ophopen en infiltreren in de bodem. Hierdoor wordt meer water vastgehouden in het gebied en wordt het herstel van natte graslanden, moerasvegetaties en andere vochtige natuurtypen ondersteund.

Deze maatregel draagt bij aan een veerkrachtiger watersysteem doordat water langer in het landschap wordt gebufferd en geleidelijk wordt afgegeven aan de omgeving.

- Links ziet u een afwateringsloot vóór het aanbrengen van blokkades.
- Rechts ziet u dezelfde sloot na het aanbrengen van blokkades waardoor water langer wordt vastgehouden.

Voucher

€ 600 per voucher (€ 1.200 totaal projectbudget) voor 25 meter gedempte of geblokkeerde afwateringsloot. Het voucherkrediet omvat de kosten voor graafwerken, het aanbrengen van de blokkades en de herprofilering van de sloot.

Voor de berekening van de maatregel wordt de lengte van de sloot die effectief wordt geneutraliseerd meegeteld. Bij meerdere blokkades binnen één sloottraject wordt de lengte bepaald op basis van het gedeelte van de sloot waarvan de afwaterende functie buiten werking wordt gesteld.

9. Aanleg van een brede infiltratiestrook (voucher 9)

Effect van deze NBS:
Op matig steile hellingen met akkerland en uniforme agrarische graslanden kan het huidige gebruik op verstandige wijze worden voortgezet als percelen worden afgewisseld met 10 tot 20 meter brede infiltratiestroken, parallel aan de contourlijnen. Deze stroken zijn aanzienlijk vlakker dan de helling waarop ze liggen en zijn bedekt met dichte vegetatie. Deze stroken vertragen en vangen water op en zorgen ervoor dat oppervlakteafvoer van regenwater goed kan infiltreren via het wortelstelsel van de vegetatie.

Voucher:
€ 2.250 per voucher (€ 4.500 volledig budget) voor minimaal 100 meter infiltratiestrook. Het voucherkrediet omvat de graafkosten en de kosten voor structurele ondersteuning.

Voorwaarden:

- Breedte van de infiltratiestrook: minimaal 10 meter
- Parallel aan contourlijnen
- Dichte begroeiing
- De structuur moet na voltooiing van het project minimaal vijf jaar blijven bestaan en worden onderhouden.

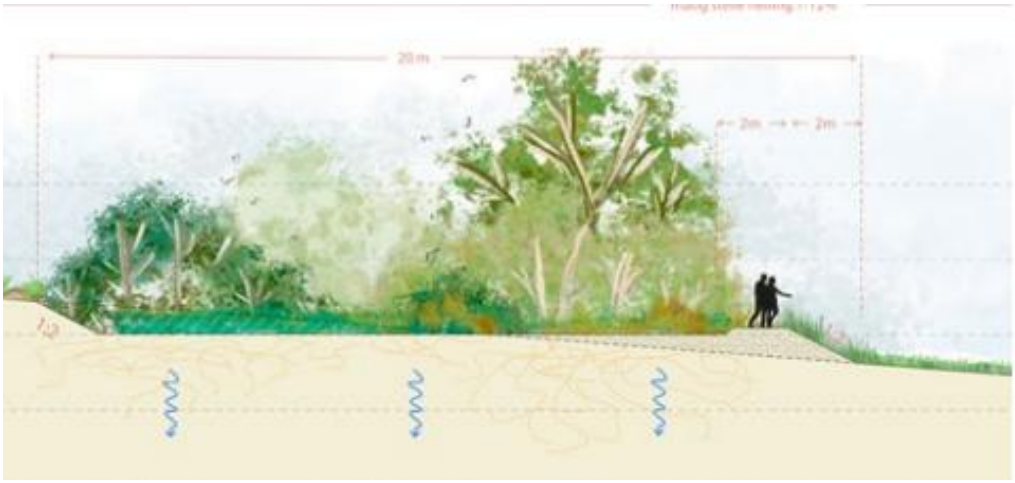

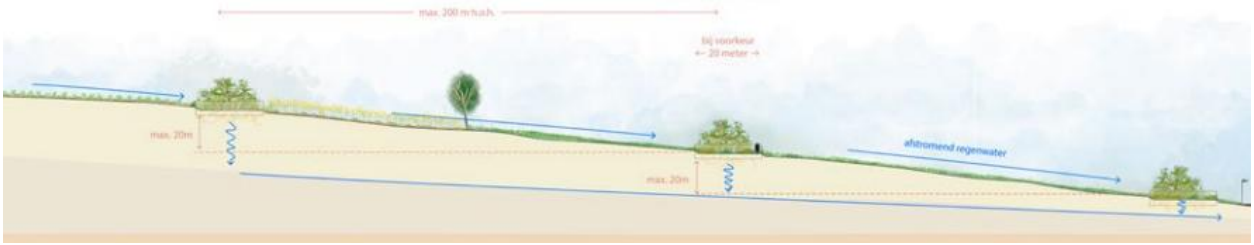

B. Zelfverklaring De Mininis

Van de Interreg-website:

- De Minimis-zelfverklaring (alleen in het Engels) (67 KB)
- Beleid inzake staatssteun (alleen in het Engels) (471 KB)

C. Formaat begrotingsplan

Volgt op het websiteplatform

D. Euregio: lijst van gemeenten in de Euregio Maas-Rijn

Regio	Land	Gemeente
Stedenregio Aachen	**DE**	**Aachen**
Stedenregio Aachen	DE	Alsdorf
Stedenregio Aachen	DE	Baesweiler
Stedenregio Aachen	DE	Eschweiler
Stedenregio Aachen	DE	Herzogenrath
Stedenregio Aachen	DE	Monschau
Stedenregio Aachen	DE	Roetgen
Stedenregio Aachen	DE	Simmerath
Stedenregio Aachen	DE	Stolberg
Stedenregio Aachen	DE	Würselen
Kreis Düren (regio Aachen)	DE	Merzenich
Kreis Düren (regio Aachen)	DE	Nideggen
Kreis Düren (regio Aachen)	DE	Niederzier
Kreis Düren (regio Aachen)	DE	Nörvenich
Kreis Düren (regio Aachen)	DE	Titz
Kreis Düren (regio Aachen)	DE	Vettweiß
Kreis Düren (regio Aachen)	DE	Kreuzau
Kreis Düren (regio Aachen)	DE	Hürtgenwald
Kreis Düren (regio Aachen)	DE	Langerwehe
Kreis Düren (regio Aachen)	DE	Düren
Kreis Düren (regio Aachen)	DE	Inden
Kreis Düren (regio Aachen)	DE	Aldenhoven
Kreis Düren (regio Aachen)	DE	Jülich
Kreis Düren (regio Aachen)	DE	Linnich
Kreis Düren (regio Aachen)	DE	Heimbach
Kreis Euskirchen (regio Aachen)	DE	Bad Münstereifel
Kreis Euskirchen (regio Aachen)	DE	Blankenheim
Kreis Euskirchen (regio Aachen)	DE	Dahlem

Kreis Euskirchen (regio Aachen)	DE	Euskirchen
Kreis Euskirchen (regio Aachen)	DE	Hellenthal
Kreis Euskirchen (regio Aachen)	DE	Kall
Kreis Euskirchen (regio Aachen)	DE	Mechernich
Kreis Euskirchen (regio Aachen)	DE	Nettersheim
Kreis Euskirchen (regio Aachen)	DE	Schleiden
Kreis Euskirchen (regio Aachen)	DE	Weilerswist
Kreis Euskirchen (regio Aachen)	DE	Zülpich
Kreis Heinsberg (regio Aachen)	DE	Erkelenz
Kreis Heinsberg (regio Aachen)	DE	Gangelt
Kreis Heinsberg (regio Aachen)	DE	Geilenkirchen
Kreis Heinsberg (regio Aachen)	DE	Heinsberg
Kreis Heinsberg (regio Aachen)	DE	Hückelhoven
Kreis Heinsberg (regio Aachen)	DE	Selfkant
Kreis Heinsberg (regio Aachen)	DE	Waldfeucht
Kreis Heinsberg (regio Aachen)	DE	Wassenberg
Kreis Heinsberg (regio Aachen)	DE	Wegberg
Kreis Heinsberg (regio Aachen)	DE	Übach-Palenberg
Kreis Vulkaneifel	DE	Obere Kyll
Kreis Vulkaneifel	DE	Hillesheim
Kreis Vulkaneifel	DE	Kelberg
Kreis Vulkaneifel	DE	Daun
Kreis Vulkaneifel	DE	Gerolstein
Eifelkreis Bitburg-Prüm	DE	Prüm
Eifelkreis Bitburg-Prüm	DE	Arzfeld
Eifelkreis Bitburg-Prüm	DE	Südeifel
Eifelkreis Bitburg-Prüm	DE	Bitburg
Eifelkreis Bitburg-Prüm	DE	Bitburger Land
Eifelkreis Bitburg-Prüm	DE	Speicher
Duitsstalige Gemeenschap (Ostbelgien)	BE	Amel
Duitsstalige Gemeenschap (Ostbelgien)	BE	Burg-Reuland
Duitsstalige Gemeenschap (Ostbelgien)	BE	Büllingen
Duitsstalige Gemeenschap (Ostbelgien)	BE	Bütgenbach
Duitsstalige Gemeenschap (Ostbelgien)	BE	Eupen
Duitsstalige Gemeenschap (Ostbelgien)	BE	Kelmis
Duitsstalige Gemeenschap (Ostbelgien)	BE	Lontzen
Duitsstalige Gemeenschap (Ostbelgien)	BE	Raeren
Duitsstalige Gemeenschap (Ostbelgien)	BE	Sankt Vith
Arrondissement Huy (Provincie Luik)	BE	Amay
Arrondissement Huy (Provincie Luik)	BE	Anthisnes
Arrondissement Huy (Provincie Luik)	BE	Burdinne
Arrondissement Huy (Provincie Luik)	BE	Clavier
Arrondissement Huy (Provincie Luik)	BE	Engis

Arrondissement Huy (Provincie Luik)	BE	Ferrières
Arrondissement Huy (Provincie Luik)	BE	Hamoir
Arrondissement Huy (Provincie Luik)	BE	Huy
Arrondissement Huy (Provincie Luik)	BE	Héron
Arrondissement Huy (Provincie Luik)	BE	Marchin
Arrondissement Huy (Provincie Luik)	BE	Modave
Arrondissement Huy (Provincie Luik)	BE	Nandrin
Arrondissement Huy (Provincie Luik)	BE	Ouffet
Arrondissement Huy (Provincie Luik)	BE	Tinlot
Arrondissement Huy (Provincie Luik)	BE	Verlaine
Arrondissement Huy (Provincie Luik)	BE	Villers-le-Bouillet
Arrondissement Huy (Provincie Luik)	BE	Wanze
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Ans
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Aywaille
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Awans
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Bassenge
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Beyne-Heusay
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Blégny
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Chaudfontaine
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Comblain-au-Pont
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Dalhem
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Esneux
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Fléron
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Flémalle
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Grâce-Hollogne
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Herstal
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Juprelle
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Luik (Liège)
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Neupré
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Oupeye
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Saint-Nicolas
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Seraing
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Soumagne
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Sprimont
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Trooz
Arrondissement Liege (Provincie Luik)	BE	Visé
Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Aubel
Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Baelen
Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Dison
Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Herve
Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Jalhay
Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Lierneux
Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Limbourg

Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Olne
Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Pepinster
Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Plombières
Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Spa
Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Stavelot
Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Stoumont
Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Theux
Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Thimister-Clermont
Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Trois-Ponts
Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Verviers
Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Welkenraedt
Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Malmedy
Arrondissement Verviers (Provincie Luik)	BE	Waimes
Arrondissement Waremme (Provincie Luik)	BE	Berloz
Arrondissement Waremme (Provincie Luik)	BE	Braives
Arrondissement Waremme (Provincie Luik)	BE	Crisnée
Arrondissement Waremme (Provincie Luik)	BE	Donceel
Arrondissement Waremme (Provincie Luik)	BE	Faimes
Arrondissement Waremme (Provincie Luik)	BE	Fexhe-le-Haut-Clocher
Arrondissement Waremme (Provincie Luik)	BE	Geer
Arrondissement Waremme (Provincie Luik)	BE	Hannut
Arrondissement Waremme (Provincie Luik)	BE	Lincent
Arrondissement Waremme (Provincie Luik)	BE	Oreye
Arrondissement Waremme (Provincie Luik)	BE	Remicourt
Arrondissement Waremme (Provincie Luik)	BE	Saint-Georges-sur-Meuse
Arrondissement Waremme (Provincie Luik)	BE	Waremme
Arrondissement Waremme (Provincie Luik)	BE	Wasseiges
Arrondissement Tongeren (Provincie Limburg)	BE	Voeren
Arrondissement Tongeren (Provincie Limburg)	BE	Herstappe
Arrondissement Tongeren (Provincie Limburg)	BE	Tongeren-Borgloon
Arrondissement Tongeren (Provincie Limburg)	BE	Heers
Arrondissement Tongeren (Provincie Limburg)	BE	Riemst
Arrondissement Tongeren (Provincie Limburg)	BE	Bilzen-Hoeselt
Arrondissement Tongeren (Provincie Limburg)	BE	Wellen
Arrondissement Tongeren (Provincie Limburg)	BE	Alken
Arrondissement Tongeren (Provincie Limburg)	BE	Lanaken
Arrondissement Tongeren (Provincie Limburg)	BE	Maasmechelen
Arrondissement Hasselt (Provincie Limburg)	BE	Gingelom
Arrondissement Hasselt (Provincie Limburg)	BE	Sint-Truiden
Arrondissement Hasselt (Provincie Limburg)	BE	Halen
Arrondissement Hasselt (Provincie Limburg)	BE	Herk-de-Stad
Arrondissement Hasselt (Provincie Limburg)	BE	Lummen
Arrondissement Hasselt (Provincie Limburg)	BE	Hasselt

Arrondissement Hasselt (Provincie Limburg)	BE	Tessenderlo-Ham
Arrondissement Hasselt (Provincie Limburg)	BE	Leopoldsburg
Arrondissement Hasselt (Provincie Limburg)	BE	Beringen
Arrondissement Hasselt (Provincie Limburg)	BE	Heusden-Zolder
Arrondissement Hasselt (Provincie Limburg)	BE	Zonhoven
Arrondissement Hasselt (Provincie Limburg)	BE	Genk
Arrondissement Hasselt (Provincie Limburg)	BE	As
Arrondissement Hasselt (Provincie Limburg)	BE	Diepenbeek
Arrondissement Hasselt (Provincie Limburg)	BE	Zutendaal
Arrondissement Maaseik (Provincie Limburg)	BE	Lommel
Arrondissement Maaseik (Provincie Limburg)	BE	Pelt
Arrondissement Maaseik (Provincie Limburg)	BE	Hechtel-Eksel
Arrondissement Maaseik (Provincie Limburg)	BE	Hamont-Achel
Arrondissement Maaseik (Provincie Limburg)	BE	Bocholt
Arrondissement Maaseik (Provincie Limburg)	BE	Bree
Arrondissement Maaseik (Provincie Limburg)	BE	Kinrooi
Arrondissement Maaseik (Provincie Limburg)	BE	Maaseik
Arrondissement Maaseik (Provincie Limburg)	BE	Dilsen-Stokkem
Arrondissement Maaseik (Provincie Limburg)	BE	Oudsbergen
Arrondissement Maaseik (Provincie Limburg)	BE	Peer
Arrondissement Maaseik (Provincie Limburg)	BE	Houthalen-Helchteren
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Diest
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Scherpenheuvel-Zichem
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Aarschot
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Bekkevoort
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Kortenaken
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Geetbets
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Zoutleeuw
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Linter
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Landen
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Tienen
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Glabbeek

Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Hoegaarden
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Tielt-Winge
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Boutersem
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Lubbeek
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Bierbeek
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Oud-Heverlee
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Huldenberg
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Leuven
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Bertem
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Tervuren
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Kortenberg
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Herent
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Haacht
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Rotselaar
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Tremelo
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Begijnendijk
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Keerbergen
Arrondissement Leuven (Provincie Vlaams-Brabant)	BE	Boortmeerbeek
Zuid-Limburg	NL	Beek
Zuid-Limburg	NL	Beekdaelen
Zuid-Limburg	NL	Brunssum
Zuid-Limburg	NL	Eijsden-Margraten
Zuid-Limburg	NL	Gulpen-Wittem
Zuid-Limburg	NL	Heerlen
Zuid-Limburg	NL	Kerkrade
Zuid-Limburg	NL	Landgraaf
Zuid-Limburg	NL	Maastricht
Zuid-Limburg	NL	Meerssen

Zuid-Limburg	NL	Simpelveld
Zuid-Limburg	NL	Sittard-Geleen
Zuid-Limburg	NL	Stein
Zuid-Limburg	NL	Vaals
Zuid-Limburg	NL	Valkenburg aan de Geul
Zuid-Limburg	NL	Voerendaal
Limburg	NL	Nederweert
Limburg	NL	Weert
Limburg	NL	Leudal
Limburg	NL	Maasgouw
Limburg	NL	Roermond
Limburg	NL	Roerdalen
Limburg	NL	Echt-Susteren
Zuidoost-Brabant	NL	Oirschot
Zuidoost-Brabant	NL	Best
Zuidoost-Brabant	NL	Son en Breugel
Zuidoost-Brabant	NL	Laarbeek
Zuidoost-Brabant	NL	Gemert-Bakel
Zuidoost-Brabant	NL	Reusel-De Mierden
Zuidoost-Brabant	NL	Bladel
Zuidoost-Brabant	NL	Eersel
Zuidoost-Brabant	NL	Veldhoven
Zuidoost-Brabant	NL	Eindhoven
Zuidoost-Brabant	NL	Waalre
Zuidoost-Brabant	NL	Nuenen, Gerwen en Nederwetten
Zuidoost-Brabant	NL	Helmond
Zuidoost-Brabant	NL	Geldrop-Mierlo
Zuidoost-Brabant	NL	Deurne
Zuidoost-Brabant	NL	Asten
Zuidoost-Brabant	NL	Someren
Zuidoost-Brabant	NL	Heeze-Leende
Zuidoost-Brabant	NL	Cranendonck
Zuidoost-Brabant	NL	Valkenswaard
Zuidoost-Brabant	NL	Bergeijk

E. Beoordelingscommissie

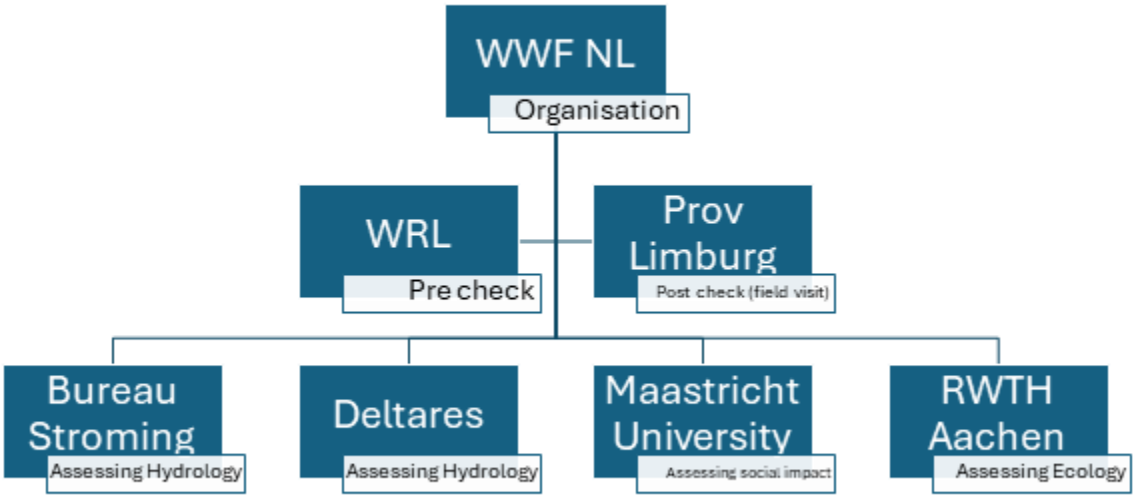

F. Lijst van inheemse planten

F. Scientific name	Dutch	French	German	English
Acer campestre	Spaanse aak	Érable champêtre	Feld-Ahorn	Field maple
Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	Érable sycomore	Berg-Ahorn	Sycamore maple
Alnus glutinosa	Zwarte els	Aulne glutineux	Schwarzerle	Black alder
Betula pendula	Ruwe berk	Bouleau verruqueux	Hänge-Birke	Silver birch
Betula pubescens	Zachte berk	Bouleau pubescent	Moor-Birke	Downy birch
Carpinus betulus	Haagbeuk	Charme commun	Hainbuche	European hornbeam
Castanea sativa	Tamme kastanje	Châtaignier	Edelkastanie	Sweet chestnut
Euonymus europaeus	Kardinaalsmuts	Fusain d'Europe	Pfaffenhütchen	European spindle
Fagus sylvatica	Beuk	Hêtre commun	Rotbuche	European beech
Fraxinus excelsior	Gewone es	Frêne élevé	Gemeine Esche	European ash
Ilex aquifolium	Hulst	Houx commun	Stechpalme	Holly
Juglans regia	Okkernoot	Noyer commun	Echte Walnuss	English walnut
Malus sylvestris	Wilde appel	Pommier sauvage	Europäischer Wildapfel	European crab apple

Mespilus germanica	Mispel	Néflier commun	Mispel	Medlar
Populus nigra	Zwarte populier	Peuplier noir	Schwarz-Pappel	Black poplar
Prunus avium	Zoete kers	Merisier	Vogelkirsche	Wild cherry
Prunus padus	Gewone vogelkers	Cerisier à grappes	Gewöhnliche Traubenkirsche	Bird cherry
Pyrus pyraster	Wilde peer	Poirier sauvage	Wild-Birne	Wild pear
Quercus petraea	Wintereik	Chêne sessile	Traubeneiche	Sessile oak
Quercus robur	Zomereik	Chêne pédonculé	Stieleiche	Pedunculate oak
Salix alba	Schietwilg	Saule blanc	Silber-Weide	White willow
Salix cinerea	Grauwe wilg	Saule cendré	Grau-Weide	Grey willow
Sambucus racemosa	Trosvlier	Sureau à grappes	Roter Holunder	Red elder
Sorbus aucuparia	Wilde lijsterbes	Sorbier des oiseleurs	Eberesche	Rowan
Tilia cordata	Winterlinde	Tilleul à petites feuilles	Winter-Linde	Small-leaved lime
Tilia platyphyllos	Zomerlinde	Tilleul à grandes feuilles	Sommer-Linde	Large-leaved lime
Ulmus laevis	Fladderiep	Orme lisse	Flatter-Ulme	European white elm
Cornus mas	Gele kornoelje	Cornouiller mâle	Kornelkirsche	Cornelian cherry
Cornus sanguinea	Rode kornoelje	Cornouiller sanguin	Roter Hartriegel	Common dogwood
Corylus avellana	Hazelaar	Noisetier commun	Haselstrauch	Common hazel
Crataegus laevigata	Tweestijlige meidoorn	Aubépine à deux styles	Zweigriffliger Weißdorn	Midland hawthorn
Crataegus monogyna	Eenstijlige meidoorn	Aubépine monogyne	Eingriffliger Weißdorn	Common hawthorn
Prunus spinosa	Sleedoorn	Prunellier	Schlehe	Blackthorn
Rhamnus cathartica	Wegedoorn	Nerprun cathartique	Kreuzdorn	Common buckthorn
Rhamnus frangula	Sporkehout	Bourdaine	Faulbaum	Alder buckthorn
Ribes nigrum	Zwarte bes	Cassis	Schwarze Johannisbeere	Blackcurrant
Ribes rubrum	Aalbes	Groseillier rouge	Rote Johannisbeere	Redcurrant
Rosa arvensis	Bosroos	Rosier des champs	Feld-Rose	Field rose
Rosa canina	Hondsroos	Églantier des chiens	Hunds-Rose	Dog rose
Rosa micrantha	Kleinbloemige roos	Rosier à petites fleurs	Kleinblütige Rose	Small-flowered sweet-briar
Rosa rubiginosa	Egelantier	Églantier pommetier	Wein-Rose (Apfel-Rose)	Sweet briar
Rosa tomentosa	Viltroos	Rosier tomenteux	Filz-Rose	Harsh downy-rose
Sambucus nigra	Gewone vlier	Sureau noir	Schwarzer Holunder	Elder
Viburnum lantana	Wollige sneeuwbal	Viorne lantane	Wolliger Schneeball	Wayfaring tree
Viburnum opulus	Gelderse roos	Viorne obier	Gewöhnlicher Schneeball	Guelder-rose

Achillea millefolium	Duizendblad	Achillée millefeuille	Gewöhnliche Schafgarbe	Yarrow
Ajuga reptans	Kruipend zenegroen	Bugle rampante	Kriechender Günsel	Bugle
Althaea officinalis	Echte heemst	Guimauve officinale	Echter Eibisch	Marsh-mallow
Anemone nemorosa	Bosanemoon	Anémone des bois	Buschwindröschen	Wood anemone
Angelica sylvestris	Gewone engelwortel	Angélique sylvestre	Wald-Engelwurz	Wild angelica
Anthyllis vulneraria	Wondklaver	Vulnéraire	Echter Wundklee	Kidney vetch
Aquilegia vulgaris	Wilde akelei	Ancolie commune	Gewöhnliche Akelei	Common columbine
Berula erecta	Kleine watereppe	Berle dressée	Berle	Lesser water-parsnip
Briza media	Bevertjes	Brize intermédiaire	Wiesen-Zittergras	Quaking grass
Caltha palustris	Dotterbloem	Populage des marais	Sumpfdotterblume	Marsh marigold
Campanula rotundifolia	Grasklokje	Campanule à feuilles rondes	Rundblättrige Glockenblume	Harebell
Cardamine pratensis	Pinksterbloem	Cardamine des prés	Wiesen-Schaumkraut	Cuckooflower
Centaurea jacea	Knoopkruid	Centaurée jacée	Wiesen-Flockenblume	Brown knapweed
Cichorium intybus	Wilde cichorei	Chicorée sauvage	Wegwarte	Chicory
Deschampsia cespitosa	Ruwe smele	Canche cespiteuse	Rasen-Schmiele	Tufted hairgrass
Filipendula ulmaria	Moerasspirea	Reine-des-prés	Echtes Mädesüß	Meadowsweet
Galium verum	Geel walstro	Gaillet jaune	Echtes Labkraut	Lady's bedstraw
Geranium pratense	Beemdooievaarsbek	Géranium des prés	Wiesen-Storchschnabel	Meadow cranesbill
Hypericum perforatum	Sint-janskruid	Millepertuis perforé	Echtes Johanniskraut	St John's-wort
Knautia arvensis	Beemdkroon	Knautie des champs	Wiesen-Witwenblume	Field scabious
Lotus corniculatus	Gewone rolklaver	Lotier corniculé	Gewöhnlicher Hornklee	Bird's-foot trefoil
Lythrum salicaria	Grote kattenstaart	Salicaire commune	Gewöhnlicher Blutweiderich	Purple loosestrife
Origanum vulgare	Wilde marjolein	Origan vulgaire	Gewöhnlicher Dost	Wild marjoram
Persicaria bistorta	Adderwortel	Bistorte	Schlangen-Knöterich	Bistort
Salvia pratensis	Veldsalie	Sauge des prés	Wiesen-Salbei	Meadow clary
Succisa pratensis	Blauwe knoop	Succise des prés	Teufelsabbiss	Devil's-bit scabious
Ulmus minor	Gladde iep / veldiep	Orme champêtre	Feld-Ulme	English elm
Populus tremula	Ratelpopulier / esp	Tremble	Zitterpappel	Aspen
Salix caprea	Kraakwilg	Saule marsault	Sal-Weide	Goat willow
Primula veris	Gulden sleutelbloem	Primevère officinale	Echte Schlüsselblume	Cowslip
Silene dioica	Dagkoekoeksbloem	Campagnon rouge	Rote Lichtnelke	Red campion

Leucanthemum vulgare	Gewone margriet	Marguerite commune	Wiesen-Margerite	Oxeye daisy
Ranunculus acris	Scherpe boterbloem	Renoncule âcre	Scharfer Hahnenfuß	Meadow buttercup
Digitalis purpurea	Vingerhoedskruid	Digitale pourpre	Roter Fingerhut	Foxglove
Salvia pratensis	Beemdsalie	Sauge commune	Wiesensalbei	Meadow sage
Acer platanoides	Noorse esdoorn	Érable plane	Spitz-Ahorn	Norway maple